

2024-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuut

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerpeqarneranut

ILASSUTITUT ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Frederik Nielsen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Karl Tobiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Knud Mathiassen, Attaviitsoq

Ulloq 27. oktober 2023-imi aappassaaneerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Imarisai:

1. Aallaqqaasiut.....	4
1.1 Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnera	4
2. Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit	7
2.1 Allannguutissatut siunnersuutit ataatsimut sunniutaat	7
3. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai sammisanut agguataarlugit	8
3.1 Aappassaaneerinninnermi allannguutissatut siunnersuutit.....	8
3.2 Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit.....	11
3.2.1. Sammisaaq 6: Teknikikkut allannguutit, pingajussaaneernera	12
3.2.2. Sammisaaq 7: Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allannguutit, pingajussaaneernera	12
3.2.3. Sammisaaq 8: Suliassaqarfiit allanngorneri	13
3.2.4 Sammisaaq 9: Aningaasartuutit annikillineri, pingajussaaneernera	14
3.2.5 Sammisaaq 10: Aningaasartuutaanerusut, pingajussaaneernera	15
3.2.6. Sammisaaq 11: Isertitassatut missingiutit nutaat	16
3.2.7. Sammisaaq 12: Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut.	18
4. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuut	19
4.1. Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnissaanut Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat.....	19
4.2. Siunnersuutip pingajussaaneerpeqarnissaanut Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat.....	20
5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai	22

Ilanngussanut takussutissiaq:

- E Siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut Naalakkersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaat 13. november 2023-meersut. (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 60-144).
- F Siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat 17. november 2023-meersut. (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 145-176).
- G Siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut Naalakkersuisut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaannut iluarsiiisutaat 14. november 2023-meersut. (Allannguutissatut siunnersuutit nr. 84 aamma 132).
- H Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissummini apeqqutaanut akissutit.
- I Pingajussaaneerinninnissamut allannguutit pillugit Naalakkersuisunut apeqqutit nukinginnartut.
- J 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumaqatigiissut.
- K Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisumik siunnersiuinissamut aggeqqusissut.
- L Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisumik siunnersiuinissamut 15. november aggeqqusissut kiisalu Naalakkersuisut siunnersiunerimut ulloq taanna allakkiaat.

1. Aallaqqaasiut

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pingajussaaneerneqarnissani sioqqullugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit suliarineqartussangorlugu ulloq 27. oktober aappassaaneerneqarnermi kingorna innersuussutigineqarpoq. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat 117-it ulloq 13. november 2023-mi ataatsimiititaliamit tiguneqarput.

1.1 Siunnersuutip aappassaaneerneqarnera

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit tallimangornermi ulloq 27. oktober 2023-mi aappassaaneerneqarpoq. Siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut allannguutissatut siunnersuutinik 59-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakkunanga 52-it aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutaapput 7-illu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaallutik. Matuma kinguliani allassimasut isummerfiginissaat ataatsimiititaliamit kinguartinneqartut minillugit allannguutissatut siunnersuutit Inatsisartunit akuerineqarput:

- Sammisag 1-imi teknikikkut allannguutit ataanni allannguutissatut siunnersuutit nr. 3 aamma 4.
- Sammisag 2-mi missingersuutitut sunniuteqanngitsumik allannguutissatut siunnersuut nr. 22.
- Sammisag 3-mi aningaasartuutaanerussutissat ataanni allannguutissatut siunnersuut nr. 34.
- Sammisag 5-imi isertitaqarnerunissamik inatsisitigullu pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut missingiutit nutaat ataanni allannguutissatut siunnersuut nr. 49.
- Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit ataanni nr. 58.

Allannguutissatut siunnersuutit erseqqinnerusumik itisilerneqarnissaannik kissaateqarneq isummernissap kinguartinneqarneranut ataatsimiititaliap tunngavilersuutigaa. Allannguutissatut siunnersuutit pillugit inassuteqaateqannginnermini siuliani allassimasut pillugit Naalakkersuisunit akineqartussanik isumaliutissiissummini ataatsimiititaliaq arlalinnik apeqquteqarpoq. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ilanngussaq H-itut ilanngunneqarput.

Allannguutissatut siunnersuutit aappassaaneerinninnissamut saqqummiunneqarnermittut akuerineqassappata Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut allannguutaasa kingorna 2024-mi IS-ip inerneru 244,1 mio. kr.-nik sinneqartoorfiussaq. 2024-mit 2027-mut aningaasanut inatsiseqarfiusumi tamarmi 1.150,1 mio. kr.-t sinneqartoorfiussapput. Ukiuni sisamani IST-mi angusat 1.190,1 mio. kr.-inik sinneqartoorfiussapput.

Pingajussaaneerinninnissaq tikinneqarpat sinneqartoorutissat ikinnerulernissaat naatsorsuutigineqarsinnaasoq siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani Naalakkersuisunit erseqqissaa-tigineqarpoq. Biologit siunnersuinerat naapertorlugu raajartassiissutissat 15.000 tonsinut apparneqassappata nunatta karsianut annertuumik kinguneqarnerlussasoq Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq. Kiisalu nioqqutissanik pilersuineq pillugu kiffartuussinissamik isumaqatigiissummik nutaamik KNI-mut isumaqatigiissuteqarnerup kingorna allannguutissatut siunnersuutininik saqqummiussisoqassasoq Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqarpoq. Tamatumani saniatigut allannguutissatut siunnersuutininik allanik saneqqunneqarsinnaangitsunik takkuttoqassasoq naatsorsuutigineqarpoq, taakkuli itisilerneqanngillat. Aammattaaq ataatsimut isigalugu allannguutissatut siunnersuutit aningaasatigut atugassarititat iluanni aningaasalersorneqassasut Naalakkersuisunit erseqqissarneqarpoq.

Naalakkersuisut malillugit pisortani ukiup ataatsip ingerlanerani qaffariaatit annerpaamik 1,00 procentiunissaannik aammalu ukiut sisamat ingerlaneranni qaffariaatit 2 procentiunissaannik missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmi killiliussat iluini ukioq manna aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiinniarnertit ingerlanneqassapput. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaata (UKA2021/19), ilaatigut missingersuutit inissisimanerannik naatsorsueriaatsip allanngorneranik imaqartoq, akuerineqarnera taama oqariartuuteqarnermut tunngaviuvoq.

Kiisalu kommunimi Namminersorlutilluunniit Oqartussani missingersuutit ukiut sisamat ingerlaneranni ataatsimut inissisimanerat oqimaaqatigiiffiunngikkuni sinneqartoorfiunissaannik aalajangersakkamik Inatsisartut inatsisaat ilaatigut imaqarpoq.

Taamaattumillu anguniagaavoq piffissap ingerlanerani isertitanit amerlanerusunik aningaasartuuteqartoqassanngitsoq aammalu pisortat aningaasartuutaasa qaffariaataat siuliani taaneqartutut killilersimaarneqassasut. Missingersuutit inissisimanerannut tunngatillugu aningaasatigut atugassarititaasut inatsisitigut aalajangikkat maanna ukiut sisamat ingerlaneranni 37 mio. kr.-inut naatsorsorneqartut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani Naalakkersuisunit paasissutissiissutigineqarpoq. Tamannalu ukiuni tullerni sisamani agguaqatigiissillugu ukiumut 9 mio. kr.-erluinnarnik naleqarpoq. Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi atugassarititaasut 55 mio. kr.-it missaannut naatsorsorneqarsimapput.

Isertitassanik missingiinnermut tunngatillugu piffissami 2024-mit 2027-mut isertitat 5 %-imik amerleriarnissaat aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini qupperneq 185-imi naatsorsuutigineqarpoq. Isertitassatut missingikkat aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi oqimaaqatigiinnissamik imaluunniit sinneqartoornissamik piumasaqaammut tunngatillugu immikkut soqutiginarput.

2024-mut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut

Missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmi allannguutit, Inatsisartunit isumaqatigiit-tunit UKA 2021-mi akuerineqartut, 2024-mut aningaasanut inatsimmut tunngavigineqartut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissummi paasissutissiissutigineqarpoq.

Kiisalu 2024-mi aammalu 2024-mit 2027-mut aningaasanut inatsiseqarfimmi tamarmiusumi IS-ip inernera sinneqartoorfiussasoq isumaqatigiissutikkut qulakkeerneqartoq paasissutissiis-sutigineqarpoq.

Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissutip imarisai Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat pillugit sammisaq 12-ip, Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissutip, ataani matuma kingulianiittumi immikkoortoq 3.2.7-imi erseqqinnerusumik sammineqarput.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarusiaminni kingullermi allapput nunat tamalaat akornanni aningaasaqarnikkut pissutsit allanngorartorsiorfiugaluqisut nunatsinni aningaasaqarnikkut pitsaasumik ineriartorneq ingerlaannartoq aammalu aningaasaqarneq 2023-mi 2 %-ingajalluinnarnik siuariassasoq naatsorsuutigineqartoq. Taamaalillutillu Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit aamma allapput Nunatta Karsiata 2023-mi sinneqartoorfiussasoq taggineqartoq. Tamatuma peqatigisaanik Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit isumaqarput aningaasat nalingisa pitsaasorujussuarmik ineriartornerannut aammalu attassisinnaanermik ajornartorsiutit suli aaqqinneqanngitsunut sanilliullugit sinneqartoorutit annertunngitsut. Taamatuttaaq annertuumik sulisussaaleqisoqartoq Siunnersuisoqatigiit allapput, isumaqarlutillu suliffeqarnermi sulisussarsiorniarnermik ajornartorsiutit aningaasaqarnikkut politikimit ajornerulersinneqannginnissaat pingaaruteqartoq. Taamatuttaaq 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi atugassiissutaareersunit amerlanerunik atuisoqaqqinnginnissaa Siunnersuisoqatigiit kaammattuutigaat.

Aningaasaqarnermut politikimut tunngatillugu iluarsaaqqinnissaq annertuumik pisariaqartinneqartoq aammalu sulisussaaleqinermik ajornartorsiut aningaasaqarnikkut assut unam-millernartoq Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit oqaatigaat.

Oqaaseqatigiit ”AIS2024: Atugarissaarnissaq aaqqissuusseqqittariaqarnerlu” siunnersuummi nalinginnaasumik nassuiaatini qulequttatut Naalakkersuisunit atornerqarpoq. Kiisalu aningaasaqarnikkut ingerlatsinissamat Naalakkersuisut anguniakkatik tunngavissatillu ima aallarnerpaat:

”Aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut matumunnga atatillugu pingaarnersiuinissami tunngavissatut Naalakkersuisut ilaatigut makku tunngavigisimavaat:

- *Aningaasanut inatsimmik qajannaatsumik suliaqarnissaq, tassani nunarsuaq tamakerlugu aningaasarsiornikkut nunarsuarmilu pisutigut eqqissiviilliortoqarnera immikkut isiginiarneqassalluni. Inuit katitigaanerisigut nikinganerujussuarni utoqqaat amerlanerulernerat inuillu ukiumikkut sulisinnaassusillit ikinnerulernerat immiini immikkoortut immikkoortunullu pilersaarusiernerit akornanni sakkortunermik pingaarnersiuinissaq pisariaqartinneqalertussaavoq. Taamaammat atugarissaarnissamat ikiorsiissutit pigiin-*

narneqassappata ineriartortitsiffiussappatalu inuiaqatigiinni aaqqissuussaannerup allanngornissaa pisariaqarpoq. Tassungalu silap pissusaata allanngoriartorneranut atatillugu ajornartorsiutinngortut kingunerisaannik aningaasartuutit annertusiartuinnartut ilaapput, matumani Karrat Kangerluani suliniutissat imaluunniit sanaartukkani, soorlu umiarsualivinni, naleqqussaannerit pineqaraluarpataluunniit.

- *Aaqqissuusseqqinnernik siunissami inuiaqatigiit atugarissaarnissaannik pisortallu ingerlatsiviannik innuttaasut amerlassusaannut naleqqussaannermik qulakkeerinnittunik naam-massinninnissaq. Taamatut sulineq Attassisinnaanermut inerisaanermullu Pilersaarut 2-mi inissisimavoq. Anguniagassani pingaarnerni ilaatigut ilinniarnert, inuussutissarsiu-tinik nutaanik ineriartortitsinerit aammalu utoqqarnut, meeqqanut inuusuttunullu atugar-liortunut napparsimasunullu tunngatillugu allaffissornerup atorunnaarsikkiartornissaa annerusumillu imminut pilersorsinnaanerit taaneqarsinnaapput.”*

“Attassisinnaanermut Inerisaanissamullu pilersaarut 2” siuliani taaneqartoq 2023-mi ukiak-kut saqqummiussinnaallugu Naalakkersuisut naatsorsuutigaat. Pilersaarut taanna aaqqiissu-tissat sunniuteqarluartussaata ataqatigiissullu qitiutillugit aaqqissuusseqqinnissanut iliuusis-sanik suliniutissanillu ataavartumik aningaasaqarnissamut angusaqarniarnermik imaqassasoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat. Minnerunngitsumik siunnersuummik siullermeerin-ninnermi oqaaseqaatigineqartut eqqarsaatigalugit taanna piareerneqarsimagaluarpat taannalu aamma tunngavigalugu 2024-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut isigineqarsin-naasimagaluarpat ataatsimiititaliap isumaa malillugu naapertuunnerpaasimassagaluarpoq.

2. Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit

2.1 Allannguutissatut siunnersuutit ataatsimut sunniutaat

Inatsisartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappassaaneerinninnerat tamatumalu peqatigisaanik Inatsisartut partiivinit isumaqatigiinniarnert tunngavigalugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik 117-inik ulloq 13. november 2023-mi saqqummiussipput. Taakkunannga 85-it aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaapput, tak. ilanngus-saq E, 32-llu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaallutik, tak. ilanngussaq F.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat siunnersuutigineqartut akuerineqassap-pata siunnersuummik aappassaaneerinninnerup pingajussaaneerinninnerullu kingorna AIS-2024-mi inernerit takussutissiami matuma kinguliani takutinneqarput.

Aningaasat mio. kr.-inngorlugit	2024	2025	2026	2027
AIS2024-mi IST-ip inernerá	-101,4	-182,6	-243,0	-221,2
AIS2024-mi IS-ip inernerá	-91,4	-172,6	-233,0	-211,2
Aappassaaneerinnissamut allannguutis-	-153	-106	-91	-92

satut siunnersuutit IST-mut sunniutaat				
Pingajussaanerinnissamut allannguutissatut siunnersuutit IST-mut sunniutaat	-37	-39	-25	-17
Pingajussaaneernermi IST-ip in-nera	-291,4	-327,1	-359,1	-329,7
Pingajussaaneernermi IS-ip in-nera	-284,4	-317,1	-349,1	-319,7

Allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqarnermittut akuerineqassappata, aappassaaneerinninnissamut pingajussaaneerinninnissamullu allannguutissatut siunnersuutit malillugit AIS2024-mi IS-imi angusani sinneqartoorutit 284,4 mio. kr.-iussasut takussutissiami siulianiittumi takuneqarsinnaavoq. Piffissami 2024-2027-mi tamarmi IS-imi sinneqartoorutit tamarmiusut 1270,3 mio. kr.-ussapput.

3. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai sammi-sanut agguataarlugit

3.1 Aappassaaneerinninnermi allannguutissatut siunnersuutit

Inatsisartut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappassaaneerinninnerat pivoq tallimangornermi ulloq 27. oktober 2023. Siunnersuutip aappassaaneerineqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik 59-inik saqqummiussipput, taakkunanga 52-it aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutaapput aammalu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit 7-iullutik. Uku isummerfiginissaat ataatsimiititaliamit kinguartineqartut eqqaassanngikkaanni allannguutissatut siunnersuutit Inatsisartunit akuerineqarput:

- Sammisag 1: Teknikikkut allannguutit ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 3 aamma 4.
- Sammisag 2: Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allannguutit ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 22.
- Sammisag 3: Aningaasartuuteqarnerussutissat ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 34.
- Sammisag 5: Isertitaqarnerunissamik inatsisitigullu pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut missingiutit nutaat ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 49.
- Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 58.

Allannguutissatut siunnersuutit erseqqinnerusumik itisilerneqarnissaannik kissaateqarnek isummernissami kinguartinneqarnermut ataatsimiititaliap tunngavilersuutigaa. Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutinut inassuteqannginnermini allannguutissatut siunnersuutinut siuliani allassimasunut Naalakkersuisunit akineqartussanik ataatsimiititaliap arlalinnik

isumaliutissiissummini apeqquteqarpoq. Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq H-itut ilanngunneqarput.

3.1.1. Sammisag 1 – Teknikikkut allannguutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 5-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakkulu 1-imit 5-imut normoqarput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugu IST-mut sunniuteqassanngillat.

Sammisami missingersuutinut ilanngussani oqaasertanik suliassanullu kisitsisinik il.il. nutarterineq pineqarpoq. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut il.il. apeqqutit teknikimut attuumassuteqartut tunngavigalugit nutarterisoqarpoq. Ataatsimiititaliap akuersinissamik inassuteqarnerata kingorna allannguutissatut siunnersuut nr. 1, 2 aamma 5 siunnersuutip aappassaaneerqarnerani akuerineqarput.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 3-mut 4-mullu isummernissani ataatsimiititaliap siunnersuutip pingajussaaneerqarnissaanut kinguartippaa.

Tassunga atatillugu kontonut pingaarnernut taakkununga aningaasanik naammattunik immikkoortitsisoqarsimanersoq ataatsimiititaliamit apeqquserneqarpoq. Kontonut pingaarnernut taaneqartunut aningaasaliinerunissaq pillugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqalersaarnersut ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq. Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq H ilanngunneqarpoq.

Sammisag 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 3 aamma 4 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.1.2. Sammisag 2 – Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allannguutit

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 27-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakkulu 6-imit 32-mut normoqarput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi ukiunilu missingersuusiorfiusuni ataatsimut isigalugu IST-mut sunniuteqassanngillat.

Manna sammisami pingaartumik allannguutissatut siunnersuutit eqimattat pingasut saqqummiunneqarput:

1. Konto pingaarneq 20.11.70 Suliniutinut nutaanut sillimmatinik agguaassassanik atulersitsineq
2. Naalakkersuisut suliassa qarfiisa assigiinngitsut iluani nuussinerit allat arlallit
3. Sanaartornermik suliniutinik arlalinnik atulersitsinerit.

Ataatsimiititaliap akuersinissamik inassuteqarnerata kingorna allannguutissatut siunnersuutit nr. 6-imit 21-mut aamma allannguutissatut siunnersuutit nr. 23-mit 32-mut siunnersuutip aappassaaneernejarnerani akuerineqarput.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 22-mut isummernissani ataatsimiititaliap siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaanut kinguartippaa. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqarpoq. Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq H ilanngunneqarpoq.

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 22 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.1.3. Sammissaq 3 – Aningaasartuuteqarnerussutissat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 6-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakkulu 33-mit 38-mut normoqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut aningaasanut inatsiseqarfimmi 2024-mi 16,149 mio. kr.-inik ukiunilu missinger-suusiorfiusuni 2025-2027-mi ukiumut 13,6 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku aningaasartuutaanerusussanut missingerneqanngitsunut saneqqunneqarsinnaanngitsutut nalilerneqartunut tunngapput, taamaattumillu aappassaaneerinninnermi missingersuutininut ilanngunneqarlutik. Ataatsimiititaliap akuersinissamik inassuteqarnerata kingorna allannguutissatut siunnersuutit nr. 33 aamma allannguutissatut siunnersuutit nr. 35-mit 38-mut siunnersuutip aappassaaneernejarnerani akuerineqarput.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 34-mut isummernissani ataatsimiititaliap siunnersuutip pingajussaaneernejarnissaanut kinguartippaa. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut apeqquteqarpoq. Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq H ilanngunneqarpoq.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 34 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.1.4. Sammissaq 5 – Isertitaqarnerunissamik inatsisitigullu pisussaaffigalugit aningaasartuutissanut missingiutit nutaat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 9-nik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakkulu 44-mit 52-imut normoqarput.

Allannguutissatut siunnersuutit taakku IST-p inerneranut aningaasanut inatsiseqarfimmi 2024-imi 115,4 mio. kr.-inik aammalu 2025-mi 110,9 mio. kr.-inik kiisalu 2026-imi 96,4 mio. kr.-inik 2027-milu 96,9 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Aningaasartuuteqarnerussutissat missingersuusionerqanngitsut arlallit pinngitsoortinneqar-sinnaanngitsutut nalilerneqarput, taamaattumillu missingersuutitut maannangaq ilanngun-neqarlutik.

- Akileraarutinit isertitassanik nutaamik missingiineq isertitassanut ukiumut 65-70 mio. kr.-it akornanni pitsanngoriartitsivoq. Taakku tasaanerupput nuna tamakker-lugu akileraarutinit ukiumut 50 mio. kr.-inik isertitaqarnerussutit, tassaallutillu aningaasat nalingisa pitsaanerunerisa kingunerisaat. Tamatuma saniatigut naqissu-siinnermut akitsuutit aammalu suliffeqarnermut akitsuutit qaffasinnerulaartut.
- Tamatuma saniatigut Umiarsualivimmiinnermut akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuut (Umiar-suarni takornarianik angallassisuni ilaasut akileraarutaannik atuutilersitseqqinneq) 2023-mi ukiakkut saqqummiunneqarpoq, taannalu 2024-2025-mi ukiumut 45 mio. kr.-inik tamatuma kingorna ukiumut 30 mio. kr.-inik pissarsissutaassaaq.

Ataatsimiititaliap akuersinissamik inassuteqarnerata kingorna allannguutissatut siunnersuutit nr. 44-mit 48-mut aamma allannguutissatut siunnersuutit nr. 50-mit 52-mut siunnersuutip aappassaaneerineqarnerani akuerineqarput.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 49-mut isummernissani ataatsimiititaliap siunnersuu-tip pingajussaaneerineqarnissaanut kinguartippaa. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqarpoq. Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq H ilanngunneqarpoq.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 49 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.2 Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit

Siusinnerusukkut taaneqareersutut Naalakkersuisut aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutitut nutaanik 85-inik (isumaliutissiissummi matumani ilanngussaq E) aammalu oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutitut 32-nik (isumaliutissiissummi matumani ilanngussat F) saqqummiussipput. Taamaallunilu pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutit katillutik 117-iupput. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut ilanngussaq 1-imi allassimavoq aningaasaliissutitut allannguutissatut siunnersuutit sammisanut 7-inut agguataarneqartut.

Allannguutissatut siunnersuutit ilaat pillugit ataatsimiititaliaq ulloq 14. november Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisumut nukinginnartunik arlalinnik apeqqu-teqarpoq Naalakkersuisorlu qinnuigalugu ulloq taanna akissuteqaqqullugu. Ilangussaq I innersuussutigineqarput.

Naalakkersuisut akissutaannut malitseqartitsissutitut Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutitut Avatangiisunullu Naalakkersuisoq kiisalu Aningaasaqarnermut Akile-

raartarnermullu Naalakkersuisoq siunnersiuinissamut ataatsimiititaliamit aggersarneqarput. Ilanngussaq K aamma L innersuussutigineqarput. Isumaliutissiisummilli tunniussinermi siunnersiuinermut allakkiamik ataatsimiititaliaq Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisunullu Naalakkersuisumit tigusaqanngilaq.

Pingajussaaneerinninnissamut aningaasaliissutinut allannguutissatut siunnersuutit sammisatut ukununnga immikkoortinneqarsimasut ilanngussaq 1-imi takuneqarsinnaavoq:

- Sammisaaq 6: Teknikikkut allannguutit
- Sammisaaq 7: Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allannguutit
- Sammisaaq 8: Suliassaqarfiit allanngorneri
- Sammisaaq 9: Aningaasartuutit annikillineri
- Sammisaaq 10: Aningaasartuutaanerusut
- Sammisaaq 11: Isertitassatut missingiutit nutaat
- Sammisaaq 12: Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut

Sammisat ataasiakkaat imarisaat pingaarnerit matuma kinguliani naatsumik allaaserineqarput.

3.2.1. Sammisaaq 6: Teknikikkut allannguutit, pingajussaaneernera

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 12-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakku 60-imit 71-imut normoqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni IS-imut sunniuteqassanngillat.

Sammisami pineqarput missingersuutinut tapiliussanut oqaasertat ingerlatanullu takussutissiat il.il. nutarternerat. Tamassuma saniatigut oqaasertani nalunaarsuiffinnilu teknikikkut kukkunerit arlallit aaqinneqarput Sammisap ataani allannguutissatut siunnersuutinik aningaasaliissutinut allanngortitsisunik saqqummiussisoqanngilaq.

Allannguutissatut siunnersuutinut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammisaaq 6-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 60-imit 71-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.2.2. Sammisaaq 7: Missingersuutinut sunniuteqanngitsumik allannguutit, pingajussaaneernera

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 15-inik Naalakkersuisut saqqummiussipput, taakku 72-imit 86-imut normoqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni IS-imut sunniuteqassanngillat.

Nuussinerit missingersuutitut sunniuteqanngitsut arlallit tunngavigalugit allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq. Allannguutissatut siunnersuutit pingaartumik ukuningga tunngaveqarput:

- Konto pingaarneq 20.11.70 Suliniutitut nutaanut sillimmatit: Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissummut tapiliullugu aningaasanik atugassanngortitsineq.
- Konto pingaarneq 30.10.48 Isumaginninnikkut peqqissutsikkullu pinaveersaartitsineq. Imminut toqqunissamik pinaveersaartitsinermut 2,8 mio. kr.-nik atugassanngortitsineq.
- Konto pingaarneq 67.01.18 Aatsitassarsiornermi innuttaasunik peqataatitsinermut tapersiissutitut aningaasaliissutinik immikkut atugassanngortitanik pilersitseqqinneq.
- Konto pingaarneq 80.00.01 Nuussinissanut sillimmatit: Kontoni pingaarnerni missingersuutini ataasiakkaani aningaasanik nuussineq missingersuutitut sunniuteqanngitsoq, taamaalilluni sanaartornermi aningaasartuutissatut ilimagineqartunut naaper-tuutissallutik.
- Konto pingaarneq 82.30.01 ”Mingutsitsinngitsunik aningaasarsiornikkut siuarsaanermut” tunngatillugu EU-mi suliniutit: Avatangiisinik mingutsitsinnginnermi Naalakkersuisut suliniummik akuersinerat tunngavigalugu.
- Konto pingaarneq 84.40.12 Ilinniartitaanermut sanaartukkat. Imminut pilersornermut ilinniartissamik sanaatornermut aningaasanik atugassanngortitsineq.
- Konto pingaarneq 89.72.12 Inissialiassat taartissanillu inissialiortiterneq: Nunami tamarmi sumiiffinni arlalinni inissianik attartortittakkanik inuusuttunullu inissanik sanaatornissaq siunertaralugu suliniutinik arlalinnik pilersitsineq.

Allannguutissatut siunnersuutitut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 72-imit 86-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.2.3. Sammissaq 8: Suliassa qarfiit allanngorneri

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 34-nik Naalakkersuisut saqqummius-sipput, taakku 87-imit 120-mut normoqarput. Allannguutissatut siunnersuutit taakku ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni IS-imut sunniuteqassanngillat.

Septembarip naanerani naalakkersuisooqatigiinnerup allanngornera tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutit missingersuutitut sunniuteqanngitsut arlallit saqqummiunneqas-sapput. Suliassa qarfinnik allannguineri suliassa qarfiit uku pineqarput:

- Inuusutissarsiorneq.
- Naligiissitaaneq.
- Namminiilivinneq.
- Ilaqutariit.

Sammissaq 8-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 87-imit 120-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaaat**.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatineersaq ikinnerussuteqarluni ima oqaaseqaateqarumavoq:

”Suliffinni tamani angusarissaarnissamut pitsaasunillu sulinermi avatangiiseqarnissamut pitsaasumik siulersuinissaq pingaaruteqarluinnarpoq. Tamanna pisortat ingerlatsiviini suliffeqarfinnilu namminersortuni atuuppoq. Tamanna aamma Naalackersuisuni atuuppoq. Naalackersuisunili siulersuilluarneq ajoraluartumik amigaataavoq, tamannalu Naalackersuisut taarseraannerujussuisigut takussutissinneqarpoq. Suliat pingaarutillit annaaneqartarput, taamaattumillu ataavanngitsumik ingerlatsineq piffissaajaataallunilu akisuvoq. Tamanna akuersaarneqarsinnaangilaq.

Patajaatsuunngitsumik naalackersuinikkut siulersuineq Naalackersuisullu taarseraanne-rujussuat inuiaqtigiiinnut akisuvoq. Tamanna tunngavigalugu Naalackersuisut Siulittaa-suut Demokraatinit qinnuigisariaqarparput pimoorusseqqullugu Naalackersuisunillu aqutsilluaqqullugu. Maanna Naalackersuisuusut qinigaaffiup sinnerani ingerlaannar-nissaat kissaatiginarpoq, tassa suliat maangaannartut piffissaajartarnerlu ingerlaan-naqqunagit. Tamannami inuiaqtigiiinnut pitsaannngilaq. Inuiaqtigiiimmiuku pillugit tamatta maani issiasugut.”

3.2.4 Sammissaq 9: Aningaasartuutit annikillineri, pingajussaaneerera

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutit 2-nik Naalackersuisut saqqummius-sippit, taakku 121-mit 122-mut normoqarput. Taakku IS-ip inerneranut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-mi 6 mio. kr.-inik, 2025-imi 49 mio. kr.-inik kiisalu 2026-mi aamma 2027-mi 56 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Inatsisit nutaat kingunerannik allannguutit sammisami uani pineqarput, isertitassatut missingiutit nutaat aamma aningaasanut inatsit pillugu isumaqtigiissut.

Allannguutissatut siunnersuutit uku immikkut malugeqquneqarput:

- Konto pingaarneq 10.13.11 Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut aningaasanngorlugit aningaasartuutit: Kalaallit Airportimut Piffissamut Sivisuumut Aningaasaliinernut Aningaasaateqarfimmit 243 mio. kr.-nik aningaasaliinissaq pillugu AIS-imik isumaqatigiinniarnerni isumaqtigiissuteqartoqarmat ingerlatseqatigiiffinnut piginneqataassuti-nik akiliisoqarnissaanik aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissutit aningaasat annertoqataannik appartinneqarsinnaalerput. Tamanna aningaasanut inatsit pillugu isumaqtigiissummi ilaavoq.
- Konto pingaarneq 40.91.03 Pikkorissartitsisarnerit: Ukiuni kingullerni pingasuni anin-gaasaliissutinik annertuumik atuinikinnerusoqarnikuuvoq. Taanna 2022-mi 7,1 mio. kr.-

nik appartinneqarpoq. Taamaammat ukiumut 6 mio. kr.-nik appaanissaq illersorneqarsinnaasutut isigineqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuutininut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammissaq 9-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 121-mit 122-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

3.2.5 Sammissaq 10: Aningaasartuutaaneruset, pingajussaaneerana

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 9-nik Naalakkersuisut saqqummiusippit, taakku 123-mit 131-mut normoqarput. Taakku IS-ip inerneranut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-mi 48,3 mio. kr.-inik aammalu 2025-imit 2027-mut ukiumut 36,5 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Allannguutissatut siunnersuutit pingaartumik tassaapput:

- Konto pingaarneq 10.10.11 Naalakkersuisut allattaat: Appasippallaartumik missingersuisoqarsimasoq paasinarsimmat AI2023-mi aningaasaliissutit kingunerannik allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqassaaq.
- Konto pingaarneq 24.01.01 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik: Akitsuuserisumik ataatsimik atorfinitsitsinissaq pineqartumullu biilimik pisinissaq siunertaralugit allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqassaaq. Tamanna pivoq Kalaallit Nunaata Kujataani nakkutilliinerup annertusarnissaa siunertaralugu aamma akileraarutininik nioqutissanillu eqqussuinerimik annissinerimillu aqutsineq pillugu inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit akuerineqartoq tunngavigalugu ingerlatsinerimut aningaasanik immikkoortitsisoqassaaq.
- Konto pingaarneq 67.01.12 Inatsiseqarnermut Immikkoortortaqaarfik aamma 67.04.01 Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik. Naligiissitaaneq assigiinngisitsinninnissarlu pillugit Inatsisartut inatsit Inatsisartuni akuerineqarnissaa ilimagineqartoq tunngavigalugu aningaasanik immikkoortitsisoqassaaq.
- Konto pingaarneq 73.04.08 Inoqarfinni mikinerusuni avinngarusimasunilu imminut pilersorneq. Neqi A/S-imut 2024-mi sullissinissaq pillugu isumaqatigiissutip nutaap isumaqatigiissuteqarneranut aningaasanik immikkoortitsisoqassaaq. Tassunga atatillugu Kangerlussuarmi toqoraavik pilersaarutininut ilanngunneqassaaq.
- Konto pingaarneq 73.04.10 Nioqutissanik pilersuineq aningaaseriveqartitsinerlu. KNI-mut sullissinissaq pillugu isumaqatigiissutip nutaap isumaqatigiissutigineqarnissaanut aningaasanik immikkoortitsisoqassaaq.

Allannguutissatut siunnersuutininut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammissaq 10-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 123-mit 131-mut **akuerine-qassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaaat**.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatineersoq ikinnerussuteqarluni ima oqaaseqaateqarumavoq:

”Pisortat allaffissornerannut aningaasanik ikinnerusunik atuissasugut Inatsisartuni partiit tamarmik oqaatigissallugu nuannaraat. Demokraatinilli oqaatigisariaqarparput Naalakkersuisut partiillu isumaqatigiissuteqartut oqqarissaaginnartut. Tassami tigussaa-sumik politikeqarneq pineqartillugu susoqanngilluinnarpoq. Assersuutigalugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ataani allaffissornermut aningaasartuutit ukiumut 5 millioner kronit missaanni qaffariartinneqartut qulequttap matuma ataani takuarput. Aamma takuarput pisariillisaasinnaasimannginneq pissutigalugu pisortat allaffissorneranni millionilikkaanik marlunnik kisitsisitalinnik sipaarniuteqarnissaq taamaatiinnarneqartariaqartoq. Taamatuttaaq siunnersortinut avataaneersunut naammattumik sipaaruteqartoqarsinnaasimannilaq. Aammalu naammattumik annertussusilimmik digitaliseeriisogarsinnaasimannilaq. Pisortat allaffissornerannut aningaasartuutit annikillisinneqarnissaat oqaatigiuarlugu piffissanngoraangalli iliuuseqarfigisinnaannginnera ajorsarnerujussuuvoq.

Tamatuma saniatigut ajornartorsiutip qiterisaata iliuuseqarfiginissaanut Neqi A/S-ilu tamakkiisumik misissuiffiginissaanut taamaalillunilu ungasissoq isigalugu patajaatsumik aaqqiissuteqarnissamut taarsiullugu Neqi A/S-imut aammaarluni aningaasaleeqqiinnarneq pakatsinarpoq. Tassunga atatillugu Demokraatinik maluginiarneqarpoq Naalakkersuisut Neqi A/S-imut ukiuni missingersuusiorfiusuni aningaasanik immikkoortitsisimannigitsut, tamannalu 2024-ip ingerlanerani pitsaasumik ungasissumullu isigisumik aaqqiisogarnissaata naatsorsuutigineqarneranik isumaqartariaqarpoq. Tamanna alaat-sinaaqqissaassavarput.”

3.2.6. Sammissaq 11: Isertitassatut missingiutit nutaat

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutinik 3-nik Naalakkersuisut saqqummiussippit, taakku 132-mit 134-mut normoqarput. Taakku IS-ip inerneranut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-mi 50,16 mio. kr.-inik, 2025-imi 45,6 mio. kr.-inik kiisalu 2026-mi 2027-milu 29,2 mio. kr.-inik pitsanngoriaataassapput.

Sammissami tassani akileraarutininik akitsuutinillu missingiineq nutaaq tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuummik saqqummiisoqassaaq.

- Konto pingaarneq 24.11.10 Nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit: Nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit pillugit inatsimmi allannguutit kingunerannik allannguutissatut

siunnersuut saqqummiunneqassaaq. Allanguutissatut siunnersuutikkut neqinut akitsuutit arlallit atorunnaarsinnerat aamma aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu puunut akitsuutit allanguutaat tunngavigalugit allanguutit ilanngunneqassapput. naggasiullugu misilittakkani kisitsisit kingulliit tunngavigalugit isertitassatut missingiinerit arlallit nutarterneqarput.

- Konto pingaarneq 24.11.13 Umiarsualivimmiinnermut akileraarutit. Umiarsualivimmiinnermut aamma umiarsuarni takornariartaatini ilaasunut akileraarutit pillugit inatsissaaq nutaaq UKA2023-mi akuerineqartussatut ilimagineqartoq tunngavigalugu allanguutissatut siunnersuut saqqummiunneqassaaq. Allanguutissatut siunnersuummi aappassaaneernerani siusinersukku saqqummiunneqartoq aaqinneqarpoq.
- Konto pingaarneq 24.11.27 Aalisarnermi pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuutit. Pingaartumik raajanik pisassiissutit appartinneqarnerat tunngavigalugu allanguutissatut siunnersuut saqqummiunneqassaaq. Ilimagineqarporli tamanna missingersuineri aat-saat 2025-mi tamakkiisumik sunniuteqassasoq, tassa pisassiissutissatut sillimmatit 2023-mit 2024-mut nuunneqarsinnaammata.

Allanguutissatut siunnersuutininut ataasiakkaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilassutitut oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sammissaq 11-p ataani allanguutissatut siunnersuutit nr. 132-mit 134-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaaat**.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatineersoq ikinnerussuteqarluni ima oqaaseqaateqarumavoq:

”85 millioner kroner. Aningaasat taama amerlatigisut Naalakkersuisut partiillu isumaqatigiissuteqartut 2024-mi tamatumalu kingorna ukiuni ukiut tamaasa innuttaasut kaasarfiiniit aaniarpaat. Tamatuma naligaa kalaallit ataasiakkaat tamarmik immikkut 1.500 kroninik annaasaqarnissaat. Taamaalilluni ilaqtariinni SIK malillugu isertitalinni marlunnik meeralinni anaanaasoq ataataasorlu ukiumut 6.000 kr.-inik annikinnerusumik pissaqalissapput. Soraarnerussutisiallit aappariit pilersueqatigiittussaanerup atorunnaarsinneqarneranik nuannaarutiginneqqammersut IA-mit, Siumumit, Naleqqamit Atassumillu aningaasivimminnit 3.000 kr.-inik aallerfigineqartussanngorput.

Aningaasat sodavandinut eqqussukkanut akitsuutip appartinnginneratigut IA-mit, Siumumit, Naleqqamit Atassumillu pissarsiarinarneqarput. Manna tikillugu sodavandit nunatsinni tunisassarineqartut 3,50 kroninik akitsuuteqartinneqarsimapput, sodavandilli eqqunneqartut 7,50 kroninik akitsuuteqartinneqarsimallutik. Nuuk Imiup matuneratigut atuisutut maanna sodavandinik eqqussassanik pisariaqalerpugut, taamaalillunilu tunisassiaq taanna fire kroninik akisunerulissaaq. Tamatuma kingunerisaanik Naalakkersuisut partiillu isumaqatigiissuteqartut innuttaasut kaasarfiinit allanik 20 millioner

kroninik aallertussanngorput. Sinneruttut 65 millioner kronit poortuutinit pissarsiarniarneqarput. Akitsuutit taamaattut oqimaaqatigiinnermut ajorseriaataapput naligiinnginnerup annertuseriarnernanik kinguneqartumik. uteqqissavara; Naalackersuisut saamerliit IA siuttoralugu inuiaqatigiinni naligiinnginnerup annertuseriartinnissaa nalunagu qinerpaat. Paatsiveerunnarluinnarpoq. Tamannalu Demokraatinit soorunami tapersersinnaanngilarput.”

3.2.7. Sammisag 12: Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut.

Qulequttami tassani allannguutissatut siunnersuutininik 10-nik Naalackersuisut saqqummiussipput, taakku 135-mit 144-mut normoqarput. Taakku IS-ip inerneranut ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi 2024-mi 17,050 mio. kr.-inik, 2025-imi 13,1 mio. kr.-inik, 2026-mi 11,6 mio. kr.-inik kiisalu 2027-mi 2,6 mio. kr.-inik ajorseriaataassapput.

Taanna allannguutissatut siunnersuutininik aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut ilanngussaq 3-p ataaniittoq 6. november 2023-mi atsiorneqartoq tunngavigalugu suliarineqartunik imaqarpoq. Malugeqquneqarpoq sammisat sinnerini allannguutissatut siunnersuutit ataasiakkaat isumaqatigiissummut aamma tunngammata.

Sammisag 12-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 135-mit 144-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqaqatigiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaaat**.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartoq Demokraatineersoq ikinnerussuteqarluni ima oqaaseqaateqarumavoq:

”Matumani pineqarput aningaasanut inatsisissaq pillugu isumaqatigiissummi suliniutit. Qulequttat taakku tassaapput partiinit isumaqatigiissuteqartunit inuiaqatigiinnut ajugaanertut suaarutigiumasaat. Taamaattumillu taakku aamma soorunami ilaqarput suliniutinik pitsaasunik tapersersortarialinnillu. Taakkulu ilaat assersuutigalugu tassaapput ilaqutariinnut paarsisartunut atugassarititaasut pitsanngorsarnerat, ilinniartitaanermut siunnersuisoqatigiinnit pilersitsinissaq aammalu nuna tamakkerlugu nuna tamakkerlugu aliasunermik qitiusoqarfimmik pilersitsinissamut aningaasat.

Tusaaqqusaarutitulli tunngavilersuut annerpaaq tassaavoq Peqqinnissaqarfimmut aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsinissaq. Aammalu aningaasanut inatsisissaq pillugu partiit isumaqatigiissuteqartut peqqinnissaq pillugu isumaqatigiissuteqarput. Tamatumani ajornartorsiut tassaavoq taakku tamarmik aaqqiigallarnerinnaammata. Peqqinnissaqarfimmi ajornartorsiuteqarfiit maanna aammalu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aaqqinnissaannut ikippallaarujussuurtunik immikkoortitsisoqarpoq.

Utoqqaat amerliartuinnavipput. Inooriaatsimik aallaaveqartumik nappaatit amerliartuinnavipput. Aammalu meeqqat inuusuttuaqqallu nappaataannik suussusersineqartut amerliartuinnavipput. Tamakku Peqqinnissaqarfium tatineqarnera annertusitereerpaat ukiumi

nilu aggersuni annertusiartuinnartissallugu. Ungasissumut isigisumik pilersaarusiornissaaq pisariaqarpoq aammalu aningaasat amerlanerusut pisariaqarlutik.

Piffissamut qanittumut aaqqiigallarnerinnaq partiit isumaqatigiissuteqartut Naalakkersuisullu qinerpaat, peqqinnissaqarfiulli siunissaa qanoq isikkoqassanersoq takorluugaqaratillu sulisunik attassiinnarnissamik sulisussarsiortarnermilu ajornartorsiutit qanoq aaqqiivigineqarnissaannut isumassaqaanngillat. 114 millioner kroninik immikkoortitsisoqarneranik oqarnikkut kisitsisit kusassarneqarput. Eqqortorli tassaavoq taakku ukiunut sisamanut atuuttussaammata. 2024-mi taamaallaat 35 millioner kroner allat kisimik immikkoortinneqarput, taakkulu ukiuni missingersuusiorfiusuni ikiliartussallutik. Allatut oqaatigalugu peqqinnissamik suliasaqarfimmi iliuutsit anguniagaqarfiunatillu annikitsuararsuupput.”

4. Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuut

4.1. Siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutininik katillugit 7-inik Naalakkersuisut siunnersuuteqarput. Taakku 53-imit 59-imut normoqarput. Ataatsimiititaliap akuersinissamik inassuteqarnerata kingorna allannguutissatut siunnersuutit nr. 54-imit 57-imut aamma allannguutissatut siunnersuutit nr. 59-imit 60-imut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani akuerineqarput.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 58-mut isummernissani ataatsimiititaliap siunnersuutip pingajussaaneerneqarnissaanut kinguartippaa. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqarpoq. Naalakkersuisut akissutaat ilanngussaq H.

Oqaasertaliussaq matumani pineqartoq pillaatissiinissamut aalajangersakkanik imaqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Tamanna tunngavigalugu pillaatissiinissamut aalajangersakkat, oqaasertaliussaannakkut tunngavissinneqartut, atortinneqarsinnaanerat ataatsimiititaliamit nalorninartoqartinneqarmat eqqortussaq pillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu oqaasertaliussami aalajangersakkanik kinguneqartinneqartunik unioqqutitsineq tamatuma peqatigisaanik inatsimmik allamik, tassungalu ilanngullugu eqqussuinermi inatsimmik, kinguneqartinneqartumik aamma unioqqutitsinerussaaq, taamaattumillu oqaasertaliussami pineqartumi pillaatissiinissamut aalajangersakkat nalornissutiginerat oqaasertaliussap atortinneqarnissaanut tunngatillugu ingerlatsinermi ajornartorsiutaasinnaanera ilimananngimmat. Kiisalu ataatsimiititaliap paasinninnera aammalu naatsorsuutiginninnera malillugu Naalakkersuisut oqaasertaliussaq inatsimmi nalinginnaasumi aalajangersagaliortarnerup tunngaviusumik ajornartorsiutitaqarneranik Naalakkersuisunut eqqumaffiginneqqusinissaq ataatsimiititaliamit eqqornerpaatut isigineqarpoq.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuut nr. 58 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

4.2. Siunnersuutip pingajussaaneerineqarnissaanut Naalakkersuisut oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutaat

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutinik katillugit 31-nik Naalakkersuisut siunnersuuteqarput, taakku 145-mit 176-imut normoqarput. Taakkunani arlalinni suliaasaqarfiit allanngornerat pineqarpoq, tassani oqaasertaliussat atuuttut nuunneqassallutik.

Oqaasertaliussani nutaani pingaarnerni uku ilaapput:

- Suliassaqaarfimmut 10-89, nr. 6-7. Ajunaarnersuaqarnerani piginnaatitsissutitut taaneqartut taakku sillimaniarnermi suliniutinut atatillugit atorneqarnerat erseqqissarneqarpoq.
- Kontomut pingaarnermut 51.01.04 Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq: Silap pissusaata allanngoriartorerata kinguneranik ajunaarnersuaqarnerani aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu kontomi pingaarnermi 51.01.04 Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq anngaasaliissutit iluanni aningaasartuuteqarnissamut piginnaatitsisoqarnissaanik qinnuteqaateqartoqarpoq. Aningaasaliissutit aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissutip ilaatut peqatigitillugu qaffanneqarput.
- Kontomut pingaarnermut 10.13.11, nr. 2, Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut aningaasanngorlugit aningaasartuutit: Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Airports Holding A/S-imut piginneqatigiissutinik kingullermik akiliinikkut oqaasertaliussat naleqqussarnissaannik pisariaqartitsisoqarpoq.
- Kontomut pingaarnermut 10.13.11, nr. 3: Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut aningaasanngorlugit aningaasartuutit. NunaGreen A/S-imi piffissami aningaasanut inatsiseqarfimmi ukiuni sisamani 400 mio. kr.-nik piginneqatigiissutinik pisinissamut piginnaatitsissummik nutaamik qinnuteqaateqartoqarpoq. Piginneqatigiissutinik pisinermi aningaasaliinermi piumasaqaataavoq, ilaatigut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aamma NunaGreen A/S-ip akornanni Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni erngup nukiliorfiup allineqarnissaanik sanaatorneq aningaasalersuinerlu aamma Qasigiannguanik Aasiannillu erngup nukinganik pilersuineq pillugit aningaasaliinissamut isumaqatigiissusiortoqassasoq, ilaatigullu sanaartornerit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut iluaqutaasumik kinguneqartussatut naliliinissaq.
- Kontomut pingaarnermut 20.01.01 Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik: Oqaasertaliussassaq nutaaq siunnersuutigineqarpoq, tassani Esani A/S-ip 25 procentimik akiliisinnaassuseqarnissaanik piumasaqaat saneqqunneqarsinnaaneranut Naalakkersuisut nalunaaruteqarnissamik piginnaatitsisoqarluni. Tamassumani eqqakkanik ikuallaaviup nutaap akisunerulernikuusup aningaasalersornissaa siunertaralugu Esani nutaamik taarsigassarsisinnaalissalluni.

- Konto pingaarneq 20.11.70 Suliniutinut nutaanut sillimmatit: Siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni aliasuttunik nuna tamakkerlugu sullissivimmik pilersitsinissamut ukiumut 1 mio. kr.-nik ingerlatsinermut tapiissuteqartarnissamik pitutaasumik neriorsuinissamik piginnaatinneqassasut.
- Kontomut pingaarnermut 72.20.10 Usinik assartuineq: Nutaamik oqaasertaliinisamik qinnuteqaateqartoqarpoq, tassani Naalakkersuisut Qaanaap eqqaanik usinik assartuinissaq siunertaralugu Royal Arctic Line A/S-imut isumaqatigiissusiornissamik piginnaatinneqassapput, tassa tamassumunnga aningaasartuutit umiarsuaatileqatigiiffiup ingerlatsineri allat aqutigalugit matussuserneqartarmata.

Allannguutissatut siunnersuummut nr. 147-mut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ima oqaaseqaateqarumavoq:

Konto pingaarnermi 10.13.11-mi, aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut aningaasannorgulugit aningaasartuutinut tunngasumi, nr. 3-mut allannguutissatut siunnersuuteqarnermini NunaGreen A/S-imut aningaasanut ukiuni sisamani inatsiseqarfiusup ingerlanerani 400 mio. kr.-inik aningaasaliinissamut nutaamik tunngavissinneqarnissartik Naalakkersuisut qinnutigaat.

Tassunga atatillugu oqaasertaliussap tamatuma atornerqarnera pillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap ilisimatinneqarnissaa Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 145-mit 176-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

5. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Sammissaq 1-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 3 aamma 4 **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 2-p ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 22 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaat**.

Sammissaq 3-p ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 34 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 5-ip ataani allannguutissatut siunnersuut nr. 49 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuut nr. 58 **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 6-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 60-imit 71-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 7-ip ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 72-imit 86-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 8-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 87-imit 120-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaat**.

Sammissaq 9-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 121-mit 122-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Sammissaq 10-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 123-mit 131-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaat**.

Sammissaq 11-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 132-mit 134-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaat**.

Sammissaq 12-p ataani allannguutissatut siunnersuutit nr. 135-mit 144-mut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut, Siumumeersut aammalu Attaviitsup **inassutigaaat**.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit nr. 145-mit 176-imut **akuerineqassasut** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Allannguutissatut siunnersuutit aappassaaneerinninnermut pingajussaaneerinninnissamullu saqqummiunneqartut Inatsisartunit taasissutigineqareerneranni inatsisissatut siunnersuut tamarmiusoq iluserilikkamisut iluseqartoq **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliamit **inassutigineqarpoq**.

Taama oqaaseqarluni aningaasanut inatsisissatut siunnersuut Aningaasaqarnermut Akileraar-
tarnermullu Ataatsimiititaliap Inatsisartunut pingajussaaniigassanngortippaa.

Asii Chemnitz Narup
Siulittaasoq

Jens Frederik Nielsen
Siulittaasup tullia

Peter Olsen

Mariia Simonsen

Kuno Fencker

Karl Tobiassen

Knud Mathiassen